

mer for L 68, for det skal være sådan, at kravene til sikkerhed, til forsikring og uddannelse jo skal være de samme, hvad enten det er DSB, eller om det er ude ved de amtskommunale private selskaber.

Så det vil være naturligt, at vi stemmer for L 68, hvis vi stemmer for L 67. Så det gør vi.

Mogens Andreassen (UP):

Der er en vis sammenhæng imellem det lovforslag, vi behandler nu, og lovforslag nr. L 67. Jeg udtrykte betænkeligheder ved, om vi nu gør det rigtige med lovforslag nr. L 67, og jeg vil da lige se, hvordan vi kommer igennem udvalgsarbejdet med begge lovforslag, før jeg tager stilling til, om jeg kan stemme for dem.

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Jeg vil gerne sige tak for partiernes meldinger, som jeg synes var konstruktive. Og jeg skal sige, at specielt de spørgsmål, som SF's hr. Aage Frandsen nævnte, vil vi selvfølgelig alle sammen have en interesse i bliver afklaret, og jeg er selvfølgelig særlig interesseret i, at spørgsmålet om ansvar bliver afklaret.

Derudover vil jeg blot sige til hr. Arne Melchior og andre, at jeg faktisk er enig i, at det nok ikke er et forslag, som vil få Nobels litteraturpris eller noget, der bare ligner. Men igen, hvis det var sådan, at øjnene kunne holde sig åbne hele natten, så vil jeg sige, at det, det handler om, er jo – og der er det jo igen hr. Søren Kolstrups klarsyn, som har skåret igennem denne sump af synspunkter, som hr. Søren Kolstrup selv ville have udtrykt det – at vi med denne her lov skal have redskaberne for at kunne stille krav til de nye udbydere, der vil blive på markedet.

Det er privatbanerne, der overgår til amterne, og dermed får vi andre operatører, men det er faktisk også med en anden type ejere. Det er jo også derfor, man ikke behøver være et jernbanelsselskab, som hr. Søren Kolstrup er inde på, for at deltage i et udbud; men lige præcis derfor skal vi jo have redskaberne til at stille krav til, at det ikke er hvem som helst, der er i stand til at køre tog, der skal det. Dernæst skal vi også have mulighed for at stille krav til, hvad det skal være for noget personale, hvordan deres uddannelse og sikkerhed osv. skal være.

Så man kan sige, at det her forslag er det, som skal danne basis for, at vi kan gå ind fra det offentliges side og stille krav til, at uanset hvem, der kører tog på de danske jernbaner, så skal det foregå på en forsvarlig facon.

Det sidste, jeg godt vil sige, er, at lovforslaget bl.a. indebærer, at reglerne om Banestyrelsens opgaver overflyttes fra lov om Banestyrelsen til lov om jernbanevirksomhed m.v. Og jeg kan her oplyse, at jeg med henblik på en nærmere præcisering af Banestyrelsens opgaver agter at foreslå en tilføjelse til loven, hvor det udtrykkeligt fastsættes, at Banestyrelsen skal levere kørestrøm til jernbanevirksomhederne, og at dette forslag skal være undtaget fra lov om elforsyning. Et ændringsforslag med dette indhold vil tilgå Folketingets Trafikudvalg hurtigst muligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af minimumsstraf i sager, hvor vold eller anden tvangsmæssig krænkelse af det menneskelige legeme indgår i gerningsindholdet.

Af Sonja Albrink (CD) m.fl.
(Fremsat 12/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Beslutningsforslaget fra CD går ud på, at regeringen inden udgangen af år 2000 – dvs. inden for den næste halvanden måned – skal fremlægge forslag til ændringer af straffeloven for at indføre minimumsstraffe i voldssager og overtrædelse af andre af straffelovens bestemmelser, hvor vold eller trusler om vold indgår i gerningsindholdet.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at der skal skrides konsekvent ind over for voldskriminali-

tet, uanset i hvilken sammenhæng den begås. Det er også baggrunden for den lange række af initiativer, som regeringen har taget for at bekæmpe voldskriminaliteten, senest med voldspakken fra 1997.

Statistikken viser da også, at den gennemsnitlige strafmasse – dvs. den samlede mængde idømte ubetingede frihedsstraffe – er steget væsentligt op gennem 1990'erne. Rent faktisk er Danmark blandt de lande i Europa, der oftest idømmer ubetinget frihedsstraf, dvs. fængselsstraf, for vold. I statistikken udarbejdet af Euro-parådet i 1999 overgås Danmark i denne henseende kun af Grækenland og Rusland, og vi ligger næsten på linje med Albanien.

I regeringen tror vi imidlertid ikke på, at kriminalitet kan bekæmpes alene med skærpede straffebestemmelser. I lige så høj grad er der brug for kriminalpræventive, sociale og behandlingsorienterede initiativer. Derfor har regeringen også sat massivt ind på disse områder. Det indgik i voldspakken fra 1997 og er også et centralt element i regeringens seneste udspil om bekæmpelse af ungdomskriminalitet fra oktober måned 2000.

Som forslagsstillerne selv er opmærksomme på, er Straffelovrådet i øjeblikket i gang med at foretage en samlet vurdering af strafferammerne i straffeloven, og rådet vil eventuelt på baggrund heraf komme med indstilling om lovændringer. Det arbejde er sat i gang som opfølgning på en vedtagelse her i Folketinget under en forespørgselsdebat om voldskriminalitet.

Udviklingen er hidtil gået i retning af afskaffelse af minimumsstrafferammer i vores straffelov.

Jeg synes, at vi skylder både Straffelovrådet og os selv, da det er Folketinget, der har besluttet at igangsætte det arbejde i Straffelovrådet, at vi ikke foretager vidtgående principielle ændringer af strafferammerne i straffeloven, før vi har et sagkyndigt beslutningsgrundlag i form af en betænkning fra Straffelovrådet.

Beslutningsforslaget lægger også op til, at der skal idømmes en minimumsstraf for voldtægt. På dette område har vi jo hen over sommeren haft en omfattende debat om strafniveauet, navnlig i forlængelse af to konkrete sager i Århus, som statsadvokaten i øvrigt har anket til landsretten, hvoraf den ene netop i disse dage behandles af Vestre Landsret.

Der har været synspunkter fremme i debatten om, at der i de senere år er sket en lempelse af det generelle strafniveau i voldtægtssager. Der-

for vil jeg gerne slå fast, at det aldrig har været mit eller regeringens ønske, at der skulle ske en sænkning af straffen i voldtægtssager. Vi anser stadig væk voldtægt for en særdeles alvorlig forbrydelse, hvor straffen må udtrykke en klar og markant fordømmelse af forbrydelsen.

Samtidig vil jeg gerne slå fast, at det jo på ingen måde er sikkert, at der er sket en generel ændring af strafniveauet for voldtægtskriminalitet. Der har således været peget på i debatten, at udviklingen kan skyldes en ændret anmeldelses- eller tiltalepraksis i voldtægtssager, så domstolene nu behandler flere sager, hvor offer og gerningsmand kender hinanden i forvejen – dvs. inden for parforholdet eller samlivet – eller hvor personerne i høj grad er tæt forbundet med hinanden, og forholdsvis færre sager om overfaldsvoldtægter, som jo giver den strengeste straf.

Efter min opfattelse er det vigtigt at få afklaret, om der er sket en glidning af straffen i voldtægt. Derfor har jeg bedt Rigsadvokaten undersøge dette spørgsmål. Det har jeg gjort for længst. Når vi får resultatet af denne undersøgelse her sidst på året, vil jeg tage stilling til, om der er behov for initiativer på området.

Som jeg har sagt, så har det aldrig været vores holdning, at der skulle ske en sænkning af straffen i voldtægtssager. Men heller ikke på dette område tror jeg, at minimumsstraffe er vejen frem. Som jeg tidligere har nævnt, er udviklingen hidtil gået i retning af afskaffelse af minimumsstrafferammer i straffeloven.

Jeg tror i den forbindelse, at det er vigtigt at være opmærksom på, at en forhøjelse af minimumsstrafferammer i bl.a. volds- og voldtægtssager ikke indebærer, at der altid vil blive idømt en frihedsstraf af den længde, der angives som minimumsstraf.

Forslagsstillerne lægger jo selv op til, at domstolene fortsat skal kunne idømme betingede domme. Der lægges også op til, at straffen fortsat skal kunne fastsættes under strafminimum, hvis betingelserne for strafnedsættelsen i straffelovens §§ 84 og 85 er opfyldt.

Selv om jeg mener, at domstolene i meget vidt omfang følger de signaler om strafniveauet, som vi her fra Folketinget sender i forbindelse med vedtagelse af lovforslag og lignende – det har vi senest set i forbindelse med voldspakken fra 1997 – så tror jeg, at vi som yderste konsekvens risikerer, at domstolene i videre omfang idømmer betingede domme eller henfører strafbare forhold under mildere straffebestemmelser, hvis

der bliver for stor disharmoni mellem de forskellige straffebestemmelser.

For at imødegå dette lægges der i beslutningsforslaget fra CD op til, at regeringen skal tage samtlige bestemmelser i straffeloven om vold, trusler om vold eller anden tvangsmæssig krænkelse af det menneskelige legeme op til overvejelse med henblik på at fastsætte minimumsrammer, men det er jo netop en sådan samlet gennemgang af straffesatserne, Straffelovrådet er i færd med at foretage, og det er jo ikke nogen helt lille opgave.

Sammenfattende er det altså regeringens opfattelse, at der ikke er noget påtrængende behov for nye straffeskærper på voldsområdet. Der er allerede taget en lang række initiativer på området, både med hensyn til skærper og også i forhold til forebyggelse, og i forhold til resten af Europa er vi på ingen måde bagud med hensyn til at idømme frihedsstraf for vold. Vi bør derfor afvente Straffelovrådets betænkning, inden der eventuelt gennemføres vidtgående principielle ændringer af straffeloven.

For så vidt angår straffen for voldtægt, mener jeg, vi bør afvente Rigsadvokatens redegørelse om udviklingen i strafniveauet, som vil foreligge her inden årets udgang. Når den foreligger, bliver der lejlighed til at tage stilling til, om der er behov for nye initiativer fra Folketinget på dette område.

Regeringen kan på det grundlag ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Henrik Sass Larsen (S):

I Socialdemokratiet er vi enige med forslagsstillerne i, at der skal slås hårdt og konsekvent ned på voldsforbrydelser, og især hvad angår de groveste voldsforbrydelser. Derfor har vi også gang på gang fremsat og gennemført stramminger på området, senest i forbindelse med volds pakken i 1997, og i Socialdemokratiet er vi til og med særlig meget opmærksomme på at bekæmpe årsagerne til voldsforbrydelser. Derfor har vi også gennemført tiltag efter tiltag for at dæmpe op for problemerne med disse metoder.

CD's forslag sigter imidlertid ikke kun på de grove voldsforbrydelser eller på at bekæmpe årsagerne til voldskriminaliteten, men også på de mildere tilfælde af voldskriminalitet, hvor CD altså ønsker en minimumsstrafferamme.

Indledningsvis skal det konstateres, at vi i Danmark faktisk straffer meget hårdt for voldsforbrydelser. Internationalt ligger vi i toppen i Europa, og generelt er det tendensen i straffesy-

stemet, at man går bort fra minimumsstrafferammer.

Spørgsmålet er f.eks., om vi for de mildere overtrædelser, hvor alvorligt det end kan være for den enkelte, vil være tjent med at udstikke en minimumsstraf. Typen af lovovertrædelser i den her ende af voldspektret dækker over et meget vidt spektrum af handlinger, og netop muligheden for at graduere dommene er vel ret så afgørende for retsfølelse.

Hvis CD's forslag blev gennemført, er vi bange for, at små forseelser ville blive straffet unødigt hårdt og dermed medvirke til, at straffesystemet bliver uretfærdigt.

Men som sagt er Straffelovrådet i gang med et større udredningsarbejde vedrørende straffesatserne, hvor vi så ved senere lejlighed får mulighed for at drøfte, om der skal yderligere stramminger og tiltag til for at dæmpe op for voldskriminaliteten, bl.a. som de af CD foreslåede tiltag.

Hvad angår den del af beslutningsforslaget, som omhandler minimumsstraf for voldtægt, er vi i Socialdemokratiet utrolig glade for, at justitsministeren har taget et hurtigt initiativ og bedt Rigsadvokaten om at undersøge, hvorfor der tilsyneladende er sket et fald i strafudmålingen. Vi vil fra Socialdemokratiets side understrege, at det absolut ikke er noget ønske fra vores side, at voldtægt skal straffes mildere, men vi afventer nu forklaringen fra Rigsadvokaten.

På baggrund af de her bemærkninger, skal jeg meddele, at Socialdemokratiet ikke kan støtte CD's forslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Med dette forslag ønsker forslagsstillerne at hæve straffen for vold og voldtægt. Det fremgår af bemærkningerne.

Der er jo en meget stor folkelig interesse omkring vold og voldtægtsforbrydelser, og det er jo ganske naturligt. Vold og voldtægt er de forbrydelser, der mest af alt krænker det enkelte menneskes integritet. Det drejer sig om noget så vigtigt som det enkelte menneskes frihed, værdighed og tryghed.

I Vestre prioriterer vi meget højt, at borgerne skal kunne færdes trygt på gader og stræder uden at være bange for at blive slået ned eller voldtaget. Det er statsmagtens opgave at sikre borgerne denne tryghed, og det gøres ikke blot ved, at vi bliver ved med at tale om opsøgende arbejde og kriminalpræventive foranstaltning-

ger, uanset hvor godt det må være. Det er for lidt.

Der skal være ressourcer til, at politiet kan patruljere på gader og stræder, og vi må erkende, at der er grupper, som vi ikke kan nå ved kriminalpræventive foranstaltninger. Der sker alt for mange grove overgreb, og de skal straffes, så det kan mærkes.

Vi finder i Venstre, at det også er statsmagtens opgave i landets straffelove at angive, hvilke beskyttelsesinteresser vi vægter højest, og lad mig sige det helt klart: Vi vægter i Venstre mennesker højere end penge. Vi finder, at som voldsstraffene og ikke mindst straffene for voldtægt har udviklet sig, ligger straffene for lavt. Jeg hører også, at justitsministeren erkender, at niveauet er faldet, men siger, at der trænges til en undersøgelse, der kan belyse, hvilke forbrydelser vi taler om.

Jo, men det er udmærket, men uanset om det er et parforhold, vil jeg godt sige, at vi mener, straffene er for lave. Vi kan ikke køre strafferet efter den gamle sang om, at pigerne siger nej om dagen og ja i måneskin. Et nej er et nej og skal respekteres som sådan. Og derfor ønsker vi altså et højere strafniveau for disse forbrydelser.

Selv når vi tager planlægningen og professionaliteten i de økonomiske forbrydelser i betragtning, finder vi, at der er et misforhold mellem straffen netop for økonomisk kriminalitet og på den anden side vold og voldtægt. Det er de sidst angivne forbrydelser, vi ønsker straffet strengere.

Vi deler forslagsstillernes kritik af regeringens voldspakke fra 1997. For dem, der ikke kan huske det, skal jeg lige sige, at det var den voldspakke, der blev til, da statsministeren i sin nytårstale annoncerede, at han ikke ville finde sig i volden. Jeg vil godt sige: Det vil vi heller ikke finde os i volden altså.

Da statsministeren dengang annoncerede strengere straffe for volden, meddelte justitsministeren, at strafferammerne skulle hæves. Det er netop også Venstres opfattelse, at strafferammerne skal hæves. Og det er med det udgangspunkt, at strafferammerne skal hæves, at vi vil arbejde videre sammen med forslagsstillerne og andre partier, der ønsker straffen hævet for forbrydelser, der krænker den enkeltes integritet.

Vi husker alle, at justitsministeren dengang kom med disse løfter, og at de ikke blev til noget. Vi kan også godt huske grunden, og det var næppe justitsministerens skyld, at strafferam-

merne ikke blev hævet. Justitsministeren sagde nemlig det fuldkomne rigtige: at strafferammerne skulle forhøjes. Justitsministeren glemte bare efter kun 2 dage – så vidt jeg husker – på ministertaburetten at spørge De Radikale først.

Det er det, der er det politiske problem, men det skal altså ikke fratage os lysten til at blive ved med at sige det igen og igen: Volds- og voldtægtsforbrydelser ligger på et for lavt niveau, når det drejer sig om straffe. Og det er med disse bemærkninger, at jeg kan sige til forslagsstillerne, at vi tilslutter os intentionerne i beslutningsforslaget. Om det så er den rigtige måde, man gør det på, må vi diskutere i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Det er jo helt fair, at vi er politisk uenige her i Folketinget, men det er jo ikke fair, at man som ordfører fra et stort oppositionsparti, hver eneste gang vi taler om det her, bringer forkerte oplysninger frem i debatten.

Jeg bliver nødt til at sige, at hver eneste gang, fru Birthe Rønn Hornbech vil bringe det frem i forhold til voldspakken fra 1997, at den ikke har virket, og at det ikke er gennemført, at der er sket en skærpelse, så vil jeg love fru Birthe Rønn Hornbech, at jeg vil tage ordet og sige, at det ikke er rigtigt.

Det vil jeg ikke gøre alene på baggrund af de videnskabelige undersøgelser, der er lavet af bl.a. kriminolog Britta Kyvsgaard, hvor det jo er et faktum, at strafmassen er steget og også den gennemsnitlige længde på de strafudmålinger, der bliver givet efter straffebestemmelserne for volds kriminalitet efter straffeloven.

Jeg vil også gøre det med henvisning til Højesteret, hvor man kan læse i Ugeskrift for Retsvæsen af 25. juni 1999, U.1999.1599 H, at: »Ved gennemførelsen af lov nr. 350 af 23. maj 1997 om ændring af straffeloven m.v. tilsigtedes en skærpelse af strafniveauet i de groveste voldtålfælde. Højesteret finder, at straffen i den foreliggende sag må fastsættes under hensyn hertil.«

Vi har både de videnskabelige undersøgelser, der viser, at der er sket en skærpelse af straffen for volds kriminalitet op gennem 1990'erne, og vi har Højesterets ord for det. Hvad mere kræver fru Birthe Rønn Hornbech ud over sin egen hver eneste gang såen tvivl om de regler og den lovgivning, som Venstre selv har stemt for her i Folketinget?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan jo ikke *kræve*, at justitsministeren skal høre efter, jeg kan kun appellere, men jeg vil i hvert fald sige, at hver gang justitsministeren ikke hører efter og går her op på talerstolen, får jeg jo bare lejlighed til en gang til at sige, hvad det er, det drejer sig om.

Det, vi ønsker, er, at strafferammerne skal hæves, og det blev de ikke med voldspakken. Justitsministeren gik ud og sagde, de skulle hæves – det kan jeg godt forstå, for det var et fornuftigt forslag – men måtte trække det i sig igen, fordi De Radikale ikke ville, og derfor blev voldspakken en gang juridisk mismask, hvor ikke mindst landsretterne sagde fra, fordi det var en gang bras, der var på kanten af grundlovens § 3; det kan justitsministeren ikke rende fra.

Jeg vil ikke afvise, at der er et par sager, hvor der er skærpet på grund af voldspakken, men det var ikke strafferammerne, der blev hævet, og det er det, vi ønsker.

Og voldspakken – hvor mange sager drejer den sig om? Ja, justitsministeren måtte selv indrømme i Retsudvalget, jeg tror, vi var nede på, at det kunne dreje sig om noget med 14 sager om året.

Så kan det da godt være, at der er et par sager, der har medført en højere straf. Jeg vil bare sige, at det er vi ikke tilfredse med. Vi vil have strafferammerne op, og det kan vi jo ikke diskutere, vil jeg gerne sige til ministeren, for vi er bare uenige. Vi ønsker strafferammerne sat op. Uanset hvad ministeren kommer løbende med af videnskabelige undersøgelser, så ønsker vi højere strafferammer.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kræver ikke, at man som ordfører her i salen skal have alle sine kontorfaciliteter med herved, adgang til at kunne trække oplysninger osv. Det er ikke det, jeg kræver. Jeg kræver blot, at man som ordfører for et stort parti lader være med at bringe direkte urigtige oplysninger frem i debatten. Det er sådan set det eneste håb, jeg har, for at vi kan kvalificere den retspolitiske debat, så den ikke alene bygger på fordomme og på ideologisk tankegods, men at den også til en vis grad er baseret på fakta. Det var det eneste, jeg bad fru Birthe Rønn Hornbech om at tage med.

Derfor bør fru Birthe Rønn Hornbech gøre sig klart, at når man omtaler domstolene, er det jo altså vores øverste domstol, Højesteret, der læg-

ger den retlige fortolkning, som de underliggende domstole skal lægge til grund i forbindelse med afsigelse af domme. Og her har Højesteret altså sagt, at den lovgivning, der blev gennemført af Folketinget – inklusive Venstres stemmer – i 1997, skal lægges til grund for skærpelse af de afsagte domme i de groveste voldssager. Det var det, regeringen sagde i 1997, det blev gennemført, og det er det, domstolene retter sig efter.

Så man skal lade være med hele tiden at forsøge at gøre det her til et lille politisk tricknummer, der skal vise, at regeringen ikke får vedtaget og gennemført den lovgivning, man ønsker. Det har regeringen fået – også ved domstolene.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Birthe Rønn Hornbech, om det ikke er sådan, at Venstre – i hvert fald nogle medlemmer af partiet Venstre – var med i retsreformen fra 1916, hvor man bl.a. gik fra ønsket om hævn som det centrale til ønsket om resocialisering, og om det harmonerer særlig godt med de her evindelige krav om længere straffe.

Og et andet konkret spørgsmål: Vil Venstre ud og bygge mange fængsler, når man nu både vil have folk længere i fængsel og have, at der skal være mindre udgang og mindre prøveløsladelse og det ene og det andet? Hvor skal de penge komme fra? Har Venstre stillet forslag i finanslovforhandlingerne om, at der skal bygges et antal fængsler ekstra? Er det noget, der indgår i overvejelserne?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg vil sige, at jeg ikke var til stede, da retsreformen blev gennemført i 1916.

Det med fængslerne skal vi nok finde ud af, hvis det skulle vise sig, at det ikke har en præventiv effekt, at vi sætter straffen op. Det tror vi nu på.

Nu må det ikke komme til at lyde, som om justitsministeren har dårlig hørelse, for så kunne jeg blive nødt til at inddrage kørekortet, men jeg er altså nødt til at sige til justitsministeren igen: Det, vi ønsker, er, at strafferammerne sættes op. Og hvis justitsministeren mener, det er et ideologisk felttog, så vil jeg sige, at det sådan set er det, vi er vant til: at være ideologisk forskellige og uenige.

Jeg bestrider ikke, at der er et par voldssager, hvor der er givet højere straffe på grund af den voldspakke. Jeg siger bare, at det ikke var en

hævelse af strafferammerne; det var noget bras – også juridisk. Justitsministeriet fik på puklen, og det hjalp kun for et par få sager. Selvfølgelig stemte vi for, for det var bedre end ingenting, men det var ikke godt nok, og det ønsker vi at rette op på nu – sammen med Centrum-Demokraterne.

Derfor gentager jeg: Vi taler alene i dag om at få hævet strafferammerne, og det holder vi fast ved, og det er lige præcis, som justitsministeren siger: Det er vores ideologi.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen)

Jamen det er jo ikke det beslutningsforslag, vi behandler her, vil jeg gerne sige til fru Birthe Rønn Hornbech. Det er jo ikke at hæve strafferammerne, det er at indføre minimumsstrafferammer. Så jeg forstår slet ikke den parallelisering over til, at det er det, som man vil sammen med CD. Det er jo et helt andet beslutningsforslag, vi behandler i dag. Jeg ved ikke, om fru Birthe Rønn Hornbech har taget fejl af, hvad det er for et beslutningsforslag, vi behandler. Vi behandler faktisk et beslutningsforslag fra CD om at indføre minimumsstrafferammer i voldssager og voldtægtssager – og ikke hævelse af strafferammerne.

Men grunden til, at jeg tog ordet efter fru Birthe Rønn Hornbechs ordførertale, var, at fru Birthe Rønn Hornbech hele tiden forsøger at belikke det, statsministeren sagde i sin nytårstale ved årsskiftet 1996-1997 om, at regeringen ville gøre en indsats mod voldskriminaliteten, og det ville vi gøre både på den strafskærpende side og på den forebyggende side. Det blev gennemført, og det blev gennemført med Venstres stemmer, og det er det, jeg er nødt til at holde fru Birthe Rønn Hornbech fast på, og jeg er også nødt til at holde fru Birthe Rønn Hornbech fast på, at det ikke bare drejer sig om et par enkelte domme.

Dengang sagde vi, at ca. 40 domme om året ligger i den her kategori, hvor vi ønsker en skærpelse. Det har medført, at selv Højesteret i 1999, den 25. juni, fastlagde også i en domsafsigelse, at det skal domstolene lægge til grund. Så skal man ikke sige, at det ikke blev gennemført, så skal man ikke sige, at domstolene ikke har taget det til sig.

Jeg står ikke og refererer, hvad hr. Anders Fogh Rasmussen, Venstres landsformand, sagde om domstolene på Venstres landsmøde. Jeg synes også, at fru Birthe Rønn Hornbech skal lade være med at bruge polemikken i de her sager,

men bruge faktum. Og vi har endda lagt det frem for Retsudvalget i form af kriminolog Kyvsgaards materiale om det her spørgsmål.

Kunne vi så ikke bidrage fælles til at få faktum frem i debatten?

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Birthe Rønn Hornbech. Og så er det vist tid at gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg er altså ikke valgt som politiker for at stå her og læse op af nogle rapporter fra nogle forskere. Jeg er valgt, fordi jeg har nogle holdninger. Og vi mener altså fortsat i Venstre, at straffen for vold skal sættes op. Jeg forstår forslagsstillerne sådan, at det er formålet; det fremgår klart af bemærkningerne. Der synes vi, at forhøjelse af strafferammerne er den bedste løsning, men som det fremgår af ordførertalen, vil vi meget gerne diskutere med CD, om det skal være den ene eller den anden løsning. Men vi mener altså fortsat, at det er strafferammerne, der skal sættes op.

Når justitsministeren siger, at voldspakken drejede sig om 40 sager, så tror jeg nu nok, at vi nåede ned på 14, men det er sådan set også ligegyldigt, for der afsiges domme i flere tusinde voldssager om året, og vi synes altså, det er for ringe, at det drejer sig om, hvad enten det nu er 40 eller 14. Vi ønsker generelt over én kam at få straffeloven ændret med henblik på højere straffe for vold og voldtægt.

Thomas Christfort (KF):

Forslaget fra CD lægger op til, at der indføres minimumsstraffe for en række af straffelovens personfarlige forbrydelser.

I Det Konservative Folkeparti er vi meget enige i forslagsstillerens overvejelser, nemlig at den almindelige retsfølelse bør veje tungere ved strafudmåling i voldssager og sager om voldtægtskriminalitet.

Vi er ligeledes enige i, at de udmålte straffe for den grove personlige kriminalitet harmonerer meget dårligt med hensynet til voldskriminalitetens ofre.

Det Konservative Folkeparti er således mere end parat til at foretage en generel justering af straffen for voldskriminalitet i opadgående retning. Det har vi flere gange fremsat forslag om, og det er fortsat De Konservatives opfattelse, at

voldskriminelle slipper for billigt fra deres voldelige og afstumpede handlinger.

Hvorvidt minimumsstraffe er en farbar vej til at hæve straffen, er så et andet spørgsmål, og det bør vi overveje grundigt under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at Det Konservative Folkeparti ikke har nogen ideologisk modstand imod indførelsen af minimumsstraffe. Minimumsstraffe kan være et godt signal til domstolene om, at vi fra den lovgivende magts side ønsker et skærpet strafniveau på et givet område. Og minimumsstraffe er jo heller ikke et ukendt fænomen i den danske strafferet. Vi har jo således minimumsstraffe for manddrab i § 237 og for en række andre forbrydelser. Dette støtter vi fuldt ud fra konservativ side.

I øvrigt skal jeg sige, at minimumsstraffe jo heller ikke er et ukendt fænomen i de øvrige nordiske lande, nogle lande, der har en straffelov meget lig den danske. Faktisk ser vi i de lande en større anvendelse af minimumsstraffe for en række forbrydelser.

For at vende tilbage til CD's konkrete forslag ser vi fra Det Konservative Folkeparti med positive øjne på indførelse af minimumsstraf for voldtægt, og Folketinget skal i denne samling behandle et forslag fra Det Konservative Folkeparti, hvor vi foreslår en minimumsstraf på 1 år for voldtægt af unge under 18 år.

For Det Konservative Folkeparti er det utrolig vigtigt, at vi får stoppet det nedadgående strafniveau i voldtægtssagerne. Gennemsnitsstraffen for voldtægt var i 1998 kun godt 13 måneder; det er ganske enkelt for lidt, og det niveau tilgodeser på ingen måde hensynet til kvinden og hendes følelser.

Vi er enige med forslagsstillerne i, at straffen for vold generelt skal sættes op. Det Konservative Folkeparti har tidligere foreslået, at straffesammene for den grove vold og den grove vold under skærpende omstændigheder skulle sættes op til henholdsvis 5 og 10 års fængsel. Det er ikke, fordi den gældende strafferamme på 4 og 8 års fængsel i sig selv er for lav, det er, fordi strafferammerne ikke er blevet udnyttet i tilstrækkeligt omfang, og formålet med vores forslag var derfor netop at få hævet straffniveauet med en tredjedel.

For at starte med den groveste vold først virker minimum 1 års fængsel som rimeligt i forhold til de meget grove sager, som er omfattet af § 246. Vold med døden til følge eller vold, der medfører betydelig legemsskade, skal efter kon-

servativ opfattelse straffes hårdt og konsekvent, helst med straffe, som ligger i strafferammens øverste halvdel.

For § 245 foreslås et strafminimum på 2 måneder. Det vil heller ikke møde modstand fra Det Konservative Folkeparti. Efter vores opfattelse er den voldskriminalitet, domstolene henfører under § 245, så grov, at der stort set aldrig bør udmåles straffe under 2 måneders fængsel. Brug man et våben som led i voldsudøvelsen, eller er der tale om længerevarende mishandling af en person, bør man efter vores opfattelse aldrig slippe med under 2 måneders fængsel.

Måske er vi mere tvivlende over for minimumsstraf for overtrædelse af § 244. Denne bestemmelse omfatter simpel vold, og det kan være alt fra en lussing over et værtshusslagsmål, og vi har endda set domstolene henføre hårafklipping under denne paragraf, og der virker brugen af minimumsstraf måske en lille smule i overkant. Det vil efter vores opfattelse ikke være rimeligt, at eksempelvis et skænderi, som resulterer i et impulsivt skub eller lignende, som udgangspunkt skal medføre 21 dages fængsel. Her bør udgangspunktet nok allerhøjest være en bøde eller en advarsel fra politiet.

Med disse bemærkninger kan den konservative folketingsgruppe støtte forslaget.

Villy Søvnal (SF):

Da SF's ordfører på området, fru Anne Baastrup, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre på vegne af SF:

CD's intention med forslaget, nemlig at mennesket skal beskyttes mere end ussel mammon – også i straffeloven – er vi i SF i bund og grund enige i. Straffeloven bærer jo i sin udformning præg af, at den kom til verden i begyndelsen af det sidste århundrede, hvor et menneskes liv betød mindre end i dag. SF ser derfor frem til Straffelovrådets samlede vurdering af straffesammene, som et flertal i Folketinget – som SF indgik i – fik sat i værk i 1998.

SF har dog nogle principielle indvendinger mod forslagens indhold. Fastsættelse af en minimumsstraf for overtrædelser af bestemte bestemmelser i straffeloven lægger en binding på domstolene, som kan give uheldige konsekvenser for domstolenes praksis i forbindelse med brugen af de enkelte bestemmelser.

Endelig bør det nævnes, at den myte, der går hen over landet, at vi i Danmark ikke straffer vold hårdt, netop er en myte. Ser man på afvejede statistikker fra eksempelvis de europæiske

lande, er Danmark nr. 2 på ranglisten over de lande, der i de fleste tilfælde sender folk bag de stivede gardiner. Derfor er det utrolig vigtigt, at vi får den samlede vurdering af strafferammerne, før vi skrider til ændringer.

Poul Nødgaard (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området, hr. Peter Skaarup, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre nogle synspunkter.

Det er jo ikke så tit, Dansk Folkeparti får lejlighed til at udtrykke anerkendelse af et forslag fra CD, men det vil vi gerne gøre i det her tilfælde. For vi synes, at overskriften på det her beslutningsforslag er stramminger, og vi har aldrig i Dansk Folkeparti lagt skjul på, at vort parti er tilhængere af en stram retspolitik. I en sådan holdning ligger nemlig noget præventivt, og det synes jeg også vi godt kunne give os til at diskutere lidt her i dag.

Vi ønsker, at der skal foretages noget forebyggende arbejde. Derfor synes jeg, at det måske har været lidt skuffende, at de ordførere, der har været oppe indtil nu, overhovedet ikke på noget tidspunkt har omtalt, at man kunne gennemføre noget præventivt arbejde af forskellig art, så man måske helt kunne undgå alle de ting, vi står her og taler om, med hårde straffe.

I den kommune, jeg kommer fra – Ringsted hedder den, det er sådan en lille dejlig kommune, der ligger på Midtsjælland, og der holder jeg i øvrigt meget af at bo – gennemfører vi et omfattende arbejde, der hedder SSP. Det kender de fleste folketingsmedlemmer, i hvert fald hvis de er retsordførere; det er altså social, skole og politi. Det samarbejde foregår faktisk på en så god måde, at der siges – jeg har ikke set tallene igen, men jeg må tro på det, folkene siger, – at vi faktisk har en noget lavere kriminalitet i Ringsted Politikreds end i andre kredse, fordi vi virkelig gør et stort og udstrakt arbejde.

Jeg vil da også i den forbindelse sige, at den kriminalitet, der opstår hos mange unge mennesker; jo tit har sin rod i måske et hjem, der bør bearbejdes, og der har vores SSP-konsulent, som står i spidsen for det arbejde, gennemført et omfattende arbejde på vores skoler både med forældrehøringer og med møder med de større klasser og har fortalt dem, hvad det betyder, hvis man går ud på livets skrånede side.

I Dansk Folkeparti mener vi, at politiet skal have en stor opbakning i deres opklaringsarbejde, og når en opklaring så endelig har fundet

sted, er det også for os utrolig vigtigt, at der sker en hurtig rettergang og dermed også en domfældelse. Når så en domfældelse har fundet sted, har vi utrolig svært ved at forstå, hvorfor man ikke kan gå ind til en afsoning, straks efter at man er blevet domfældt.

Vi står noget uforstående over for, hvorfor regeringen ikke kan tage intentionerne i CD's beslutningsforslag til sig som sine egne, hvis jeg må bruge det udtryk. Jeg synes, at regeringen – hvis ellers den har tid til at høre efter, det har den ikke lige i øjeblikket – faktisk burde tage dem til sig. For sagen er jo den, og det synes jeg er væsentligt at få frem, det møder Dansk Folkepartis folketingsgruppe jo på masser af møder ude omkring i landet, at når der skal diskuteres ved sådan et forsamlingshusmøde, som vi deltager i mange af, så er det store tema og emne, der rejses, når ordet er frit bagefter, simpelt hen retspolitikken og specielt den, om jeg må bruge udtrykket, slatne retspolitik, der føres her i landet, og som befolkningen er rimelig træt af.

Så det her forslag vil få Dansk Folkepartis fulde støtte, når der forhåbentlig trykkes på knapperne i løbet af december måned, og så vil jeg håbe, at der kan dannes et flertal for det; det bliver i hvert fald tæt på. Og hvis så regeringen kunne gå i tænkeboks og vurdere den her sag igen og ikke afvise den så kategorisk, som både den socialdemokratiske ordfører og den socialdemokratiske minister gjorde, så synes jeg, vi er nået et langt stykke hen ad vejen. Vi burde kunne blive enige om dette forslag.

Med disse ord kan vi tiltræde beslutningsforslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren for en meget grundig og fyldestgørende besvarelse til det her beslutningsforslag. Det gør så min opgave som ordfører for Det Radikale Venstre noget lettere, for jeg vil generelt sige til dette forslag, at det er noget, der tyder på at kunne være igangsat eller affødt af nogle enkeltsager, nogle spektakulære, sensationsprægede enkeltsager, som naturligt nok – naturligt nok – vækker megen offentlig debat.

Generelt om strafniveauet for voldsforbrydelser sammenlignet med strafniveauet for anden kriminalitet tror jeg, man skal holde sig klart, at der er sket en udvikling over de sidste mange årtier i det danske samfund, som gør, at vi accepterer mindre og mindre vold. Det vil sige, at grænsen for, hvornår vi anmelder vold, og hvor-

når vi siger: Dette må der gøres noget ved, er blevet sænket.

Hvis vi kigger så langt tilbage som for 100 år siden, genindførte den daværende justitsminister Alberti jo pryglestraffen som en måde at afstraffe forbrydere på. Det vil sige, at man faktisk anvendte fysisk vold i strafferetsplejen. Det gør man ikke mere.

Dengang var det også tilladt for husbond at slå sine ansatte. Det var tilladt for en mand at slå sin kone. Det var tilladt for læreren at slå sine elever. Det var tilladt for en arbejdsgiver at slå sit personale. Slagsmål var daglig kost. Man vidste, at man, hvis man begav sig ud i værtshuslivet en aften, måtte acceptere risikoen for slagsmål. De blev sjældent anmeldt. Det hørte med til dagens uorden – eller rettere sagt til nattens uorden. Det har ændret sig.

Vi har efterhånden kriminaliseret alle disse former for vold med godt ret. Det er vi fra Det Radikale Venstres side meget glade for at vi har gjort. Det har til gengæld også betydning, at vores accept af f.eks. gadeslagsmål og vold inden for familien også er blevet meget, meget lavere. Vi accepterer simpelt hen ikke mere, at der sker legemskrænkelser eller legemsbeskadigelser som et led i den almindelige omgangstone mellem mennesker.

Det betyder selvfølgelig også, at nogle af de straffe, der bliver udmøntet i forbindelse med voldsudøvelse, kan ses som værende meget milde i forhold til, hvad en kriminalitet, der drejer sig om penge, kan give. Jeg forstår godt den offentlige debat, der kommer, når man sammenligner en selskabstømmerstraf med en voldtægtsstraf f.eks. Men netop dette er jo det, Straffelovrådet er i gang med at undersøge, og jeg tror, at vi på grundlag af et grundigt arbejde vil se en ændret vægtning mellem de to typer straffe, når vi når nogle år frem i tiden. Men jeg nægter simpelt hen at være med til at pille ved de traditioner, vi har, hvis ikke det er på grundlag af et ordentligt arbejde og en fornuftig diskussion, som vi har givet os god tid til.

Specifikt om voldtægt, som der har været talt meget om i debatten, vil jeg blot sige, at der jo kan være utrolig mange grunde til, at der opstår disse meget ulyksalige og meget tragiske sager, som vi har set. Der er dels anmeldelsespraksis, som har ændret sig, og dels er der også tiltale-rejsningen, som selvfølgelig også har ændret sig, efterhånden som den almindelige omgangstone har ændret sig.

Vi synes, det er vigtigt her at lade retten arbejde uforstyrret af vores diskussioner herinde og bruge de strafferammer, der er i loven nu. Vi er ikke i Det Radikale Venstre tilhængere af minimumsstraffe, for der skal være mulighed for retten til at kunne graduere efter den bedømmelse, den har af forseelsens grovhed, sådan at man kan sige, at der skal være en maksimumsramme, men i øvrigt skal man kunne bruge betingede straffe, kortvarige straffe og andre former for sanktioner end frihedsberøvelse. Det skal være inden for rettens frie skøn at kunne vurdere det.

Som sagt afventer vi Straffelovrådets arbejde og vil i øvrigt afvise det foreliggende forslag.

Helge Bo Jensen (EL):

I Enhedslisten opfatter vi det her beslutningsforslag som affødt af det store mediehyperi, der efterhånden har kørt med varierende intensitet i mange år, og til det mediehyperi hører en række fordomme, og nogle af dem bliver også gentaget i bemærkningerne til det her forslag.

F.eks. påstås det, at antallet af voldstilfælde stiger. Jeg kunne godt tænke mig at høre fra forslagsstillerne, hvor de har deres dokumentation fra, for det er jo nemlig sådan, når man ser på statistikken, at volden faktisk ikke stiger. Anmeldelserne for vold er steget frem til ca. 1994. Derefter er tendensen faldende. Og man kan endda sige, at anmeldelserne jo ikke – som den radikale ordfører også var inde på – er et udtryk for den fulde sandhed om det her. Hvis man i den samme periode, op til 1994, kigger på antallet af registrerede voldstilfælde på skadestuerne, er det tværtimod faldende også i de sidste 10 år frem til 1994.

Så plejer det at lyde: Det kan godt være, men den grove vold er til gengæld stigende. Det er heller ikke rigtigt. Hvis man kigger på den allervogreste vold, nemlig drab og drabsforsøg, har antallet nærmest været faldende siden 1995, og man kan faktisk se, at vi nu har en situation, hvor en enkelt ugentlig tv-udsendelse, fiktion, »Rejsehølet«, præsterer lige så mange mord, som virkelighedens verden i Danmark gør – en enkelt udsendelse! Gad vide, hvad det blev til, hvis vi talte alle mordene i tv sammen i løbet af ugen. Det ville nok se lidt mere drastisk ud.

Det vigtigste i forhold til det her forslag er imidlertid, at længere straf efter vores opfattelse ikke hjælper. Det giver ikke mindre kriminalitet, og det burde jo være målet. Det gør ikke – som der også står i bemærkningerne til forslaget – nogen til bedre mennesker at komme længere

tid i fængsel. Det gør resocialiseringen vanskeligere, og man kan vel også gætte på, at ophold i fængsler ikke er den allerbedste måde at blive sporet ind på et liv udenfor, at man faktisk kan lære noget udi kriminalitet ved at omgås andre kriminelle i længere tid.

Så alt i alt er vores holdning negativ. Vi kan ikke stemme for det her beslutningsforslag.

Jann Sjursen (KRF):

Justitsministeren lagde i sine indledende kommentarer meget stor vægt på den kriminalpræventive indsats, der skal gøres, for at vi undgår at komme i den situation at opleve flere voldsforbrydelser, den tidlige sociale indsats og andre utrolig vigtige aspekter, som jeg også gerne her fra Kristeligt Folkepartis side vil fremhæve indledningsvis.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege netop det i en situation, hvor de hurtige og enkle løsninger i den offentlige debat på baggrund af nogle konkrete sager meget ofte bliver det helt enkle: Vi skal have hævet strafferammerne.

Forebyggelse er nemlig det helt afgørende for Kristeligt Folkeparti. Hvis det ikke lykkes, kan vi diskutere strafferammer og komme med det ene bud herpå efter det andet. Vi kan diskutere flere slyngelpakker i 100 mio. kr.-klassen i de kommende år; lige lidt vil det hjælpe. Derfor er også hovedvægten dér fra Kristeligt Folkepartis side.

Jeg vil godt understrege, at forebyggelse i den sammenhæng jo sådan set ikke kun vedrører politi og de sociale myndigheder, men det vedrører i virkeligheden også, hvad der sker i hjem og skole. Og det kan da i hvert fald få mig til at nævne her fra talerstolen, at hvis det virkelig var sådan, at måske ikke mindst regeringen for alvor ville lægge hovedtyngden dér, ville regeringens familiepolitik også se fundamentalt anderledes ud; end den gør. Men lad det være sagt til eftertanke for justitsministeren.

Men uanset disse bemærkninger omkring forebyggelse og den kriminalpræventive indsats og de sociale myndigheders muligheder, så udelukker det jo ikke, at vi kan og skal diskutere strafferammerne, og også om de skal hæves. Det er en diskussion, som vi også fra Kristeligt Folkepartis side gerne deltager i, ikke fordi vi ønsker en decideret hævn over for dem, der begår straffelovsovertrædelser, men fordi der også er noget, der hedder den offentlige retsbevidsthed, som det er vigtigt at være opmærksom på, også fra lovgivers side.

Kristeligt Folkepartis holdning, når vi diskuterer strafferammerne, er den, at der generelt set er behov for at øge disse, når det gælder straffelovsovertrædelser, der vedrører personfarlig kriminalitet.

Det var sådan set også baggrunden for, at vi i forespørgselsdebatten om voldskriminalitet i december måned 1998 stillede forslag om at lade Straffelovrådet give en samlet vurdering af strafferammerne for eventuelt på baggrund heraf at komme med indstillinger til ændringer i straffeloven, for vi føler, at der ikke er den fornødne proportionalitet mellem strafferammerne, og specielt når det f.eks. gælder spørgsmålet om personfarlig kriminalitet i forhold til økonomisk kriminalitet.

Vi var glade for, at et flertal i Folketinget på det tidspunkt støttede Kristeligt Folkepartis forslag, for at vi dermed også kan få et mere kvalificeret grundlag at diskutere strafferammer på. Også selv om det, at Straffelovrådet nu arbejder på sagen, jo ikke betyder, at vi ikke her i Folketinget kan foretage os noget; selvfølgelig kan vi det.

Vi er som udgangspunkt, for nu at gå direkte til CD's forslag, positive over for at diskutere indførelse af minimumsstrafferammer i højere grad i voldssager, og når det gælder voldskriminalitet.

Vi mener, på trods af at det er et princip, man har fraveget i de senere års praksis, at det er noget, vi kan genoverveje, også når vi ser på, hvilke erfaringer der er gjort i de andre nordiske lande, som vi også har fået optrykt i et bilag til Retsudvalget.

Ministeren var inde på netop det aspekt, at vi har bevæget os bort fra minimumsstraffe i straffelovgivningen, og derfor synes jeg måske for at prøve at komme med et konstruktivt indspil til debatten, at man så kunne overveje, vil jeg gerne sige til justitsministeren, om ikke det var en idé, nu da Straffelovrådet rent faktisk arbejder på sagen og ser på strafferammerne generelt og et eventuelt behov for ændring af straffelovgivningen, fra justitsministerens side at anmode Straffelovrådet specielt om at inddrage netop spørgsmålet om minimumsstraffe, for det er jo ikke en naturgiven ting, at Straffelovrådet af sig selv tager den sag op, netop fordi man – som justitsministeren var inde på i sin tale tidligere – egentlig har bevæget sig bort fra det i straffelovgivningen i de senere år.

Derfor vil jeg da gerne opfordre justitsministeren til det og også gerne til at kommentere

det spørgsmål her fra talerstolen i dag, for det synes jeg faktisk kunne være en meget konstruktiv måde at komme videre på i diskussionen og arbejdet omkring vores strafferammer og omkring eventuelle ændringer af straffelovgivningen fremover.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Sonja Albrink.

Sonja Albrink (CD):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til justitsministeren for hans besvarelse. Og jeg vil også gerne sige tak til de ordførere, som har tilkendegivet, at de vil støtte CD's beslutningsforslag. Jeg vil gerne sige tak for de venlige bemærkninger, der er faldet fra flere ordførere, og så vil jeg gå over til justitsministerens og regeringens afvisning af dette forslag.

Det er jo sådan, som det også er blevet sagt i dag, at Straffelovrådet for tiden er i gang med at foretage en samlet vurdering af strafferammerne i straffeloven, og det kan man i princippet sige er fair nok. Jeg vil bare tilkendegive, at CD ikke var med i beslutningen om at stemme for, at Straffelovrådet skulle nedsættes og gå i gang med selve bedømmelsen af de her ting.

Et andet argument imod forslaget er jo, at udviklingen er gået i retning af, at man har ønsket at afskaffe minimumsstrafferammer. Det er da muligt, men det er faktisk det, vi ønsker at lave om på med det forslag, som vi her har til behandling.

Det er vel ikke altid udviklingen, som skal styre lovgivningen. Jeg troede egentlig, at lovgivningen også skulle være med til at styre udviklingen, og her står jeg da heldigvis ikke helt alene, kan man se ud af debatten i dag.

I torsdags læste jeg et interview i B.T. med Dommerforeningens nye formand, Henrik Linde, og i interviewet kommer man ind på det paradoksale i, at eksempelvis straffen for grov vold efter straffelovens § 245 sjældent når op over 1 år, selv om strafferammen går helt op til 4 års fængsel. Og her gør den nye formand sig rent faktisk til talsmand for, at det er politikerens opgave at gribe ind, hvis udviklingen ved domstolene går skævt. Det er jeg som nævnt helt enig med ham i, og det er jo faktisk det, vi i CD forsøger med det forslag.

Jeg vil også gerne understrege, at heller ikke vi tror på, at straf løser alle problemer, som mange ordførere også har været inde på i dag.

Straf plus andre elementer er jo det, der skal til, for at man forhåbentlig kan få nogle gode mennesker ud af dem, som har begået disse her forbrydelser og andre forbrydelser.

Vi tror så på, at en passende straf for en given forbrydelse trods alt gør en forskel. Strafundmålingen er nemlig en af de ting, som viser samfundets vilje og evne til at gribe ind over for de få, som groft forbryder sig mod de regler, som alle andre efter bedste evne forsøger at indrette sig efter.

Forslaget her er snusfornuftigt og båret af ønsket om at lave grundlæggende om på vægtningen af visse forbrydelser, nemlig dem, som angår krænkelse af legemet. I CD er vi nemlig af den opfattelse, at der bør anlægges en hårdere linje over for forbrydelser som eksempelvis vold og voldtægt. Og det er sådan set ikke, fordi vi ikke er enige i de initiativer, som blev taget med voldspakken. Vi synes måske bare ikke, at effekten i relation til strafudmålingen har været helt tilstrækkelig.

Det er jo heller ikke første gang, at vi i CD fremsætter forslaget om minimumsstraffe. Det gjorde vi også i 1992, men forskellen fra dengang til i dag er, at vi med dette forslag forsøger at få taget spørgsmålet om nye strafminima op for alle forbrydelser, som vedrører krænkelse af legemet, netop for ikke at få skabt en disharmoni i relation til straffene for de forskellige bestemmelser. Spørgsmålet om disharmoni var et af kritikpunkterne i 1992, og netop derfor undrer det mig, at justitsministeren bruger disharmoni i sin argumentation imod forslaget. Det er jo netop det, vi forsøger at undgå.

Jeg kan heller ikke tilslutte mig, at en eventuel disharmoni mellem straffebestemmelserne skulle medføre, at domstolene måske vil henføre strafbare forhold under milde straffebestemmelser. Straffeloven er nu engang ikke et tagselv-bord, hvor domstolene fuldstændig frit kan indplacere handlinger under de forskellige bestemmelser efter forgodtbefindende. § 245-vold er nu engang § 245-vold, hvis indhold efterhånden er grundigt fastlagt i praksis. Og derfor kan jeg ikke i min vildeste fantasi forestille mig, at domstolene, fordi der er foreskrevet en mindstestraf, pludselig skulle begynde at henføre den grove vold til § 244.

Forstå mig ret: I CD er vi ikke ude på i væsentlig grad at indskrænke domstolenes frihed til frit at udøve skøn, og vi er helt på det rene med, at det kan være nødvendigt, hvad angår nogle forbrydelser, at åbne mulighed for en la-

vere straf, hvis der altså foreligger særlig formildende omstændigheder.

Nu har man altså talt om strafudmåling i årevis. Der er blevet gjort noget, men ikke så meget, som man måske kunne ønske. Det er det, vi i CD gerne vil have lavet om på, og derfor kan jeg til de ordførere, som har tilkendegivet gerne at ville drøfte videre i udvalget, sige, at vi i CD gerne vil være med til at kigge på mange og helst rigtig mange gode forslag, så vi kan få et godt beslutningsforslag ved den endelige behandling ud af det her.

Så tak til alle ordførerne og ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 16:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede regler for udgang fra fængsler.

Af Inge Dahl-Sørensen (V) m.fl.
(Fremsat 10/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Efter beslutningsforslaget fra Venstre pålægges regeringen at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de fornødne ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative forskrifter med det formål at skærpe reglerne for udgang fra fængsler, arrestanstalter og arresthuse m.v.

Der må vist i høj grad her med dette forslag være tale om endnu en politisk markering fra partiet Venstre. Det er et spørgsmål, som vi talri-

ge gange har behandlet her i Tinget inden for de senere år, uden at der har været flertal for de stramminger, der har været lagt op til i de talrige beslutningsforslag fra borgerlig side.

Det forslag, vi behandler i dag, lægger op til nogle meget voldsomme stramminger af reglerne for udgang, stramminger, der efter min opfattelse bærer præg af en manglende forståelse for baggrunden for udgangsinstituttet, vi har i vort fængselsvæsen.

Kriminalforsorgens hovedopgave er dels at fuldbyrde straffe under den fornødne sikkerhed og med den fornødne kontrol, dels så vidt muligt at resocialisere de dømte. Heri ligger, at det altså også er en hovedopgave at gøre de indsatte i stand til at leve en kriminalitetsfri tilværelse efter afsoning. De to hovedsynspunkter er begge vigtige, og der må derfor altid ske en afvejning af disse hensyn over for hinanden.

I bemærkningerne til forslaget anføres det: »Hovedreglen bør efter forslagsstillernes mening være, at groft kriminelle skal afsone fængselsstraffen inden for fængslets mure uden mulighed for udgang.« En sådan regel, hvor man ser bort fra resocialiseringselementet, vil for mig at se uvægerlig føre til, at en række indsatte vil være farligere, når de løslades fra fængslet, end de var, da de blev indsat.

Udgang er et meget vigtigt redskab i bestræbelserne på at udsluse indsatte fra et fængselsophold til en kriminalitetsfri tilværelse ved dets afslutning. Ved at tillade udgang skabes der mulighed for, at indsatte kan opretholde kontakt til den nærmeste familie. Man ved, at det er af meget stor betydning, at den indsatte ikke under afsoningen mister sit nære netværk, hvis risikoen for tilbagefald til ny kriminalitet skal begrænses mest muligt.

Omvendt er det i denne sammenhæng vigtigt at understrege, at der altid i hver enkelt sag foretages en meget nøje vurdering af formålet med udgangen, misbrugsrisikoen, kriminalitetens art, hensynet til retsfølelsen og ofrene for kriminaliteten. Kun i de tilfælde, hvor formålet med udgangen vurderes at kunne opveje betænkelighederne herved, får den indsatte tilladelse til udgang.

For så vidt angår udgang til uddannelse, er det de samme hensyn, som gør sig gældende. Denne type udgang gives til nogle indsatte for at skabe bedre mulighed for, at de på lovlig vis efter løsladelsen kan forsørge sig selv og deres nærmeste familie. Udgangen til uddannelse eller arbejde gives i øvrigt først til sidst i afso-